

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा -एप्रिल - 2019

कक्षा - शास्त्री (SEM-6)

प्रश्नपत्रम् - 8

गुणाः -70

विषयः - धर्मशास्त्रम्

कोड -C.E.3.6.12

समयः - 11 तः 2 पर्यन्तम्

दिनाङ्कः -08/04/2019

सन्दर्भग्रन्थः - मनुस्मृतिः - (11,12 अध्यायौ)

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः-1 द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।

10

- (1) सर्वरत्नानि राजा तु यथार्हं प्रतिपादयेत् ।
ब्राह्मणान्वेदविदुषो यज्ञार्थं चैव दक्षिणाम् ॥
- (2) धनानि तु यथाशक्ति विप्रेषु प्रतिपादयेत् ।
वेदवित्सु विविक्तेषु प्रेत्य स्वर्गं समश्नुते ॥
- (3) शक्तः परजने दाता स्वजने दुःखजीविनि ।
मध्वापातो विषास्वादः स धर्मप्रतिरूपकः ॥

प्रश्नः-2 एकस्योपरि निबन्धं लिखत ।

10

- (1) दानस्य महत्त्वम् ।
- (2) वेदाभ्यासस्य महत्त्वम् ।

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः-3 द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।

10

- (1) अकामतः कृतं पापं वेदाभ्यासेन शुध्यति ।
कामतस्तु कृतं मोहात्प्रायश्चित्तैः पृथग्विधैः ॥
- (2) ब्रह्महत्या सुरापानं स्तेयं गुर्वङ्गमागमः ।
महान्ति पातकान्याहुः संसर्गश्चापि तैः सह ॥
- (3) ब्राह्मणार्थे गवार्थे वा सद्यः प्राणान्परित्यजेत् ।
मुच्यते ब्रह्महत्याया गोप्ता गोब्राह्मणस्य च ।

प्रश्नः-4 एकस्योपरि निबन्धं लिखत ।

10

- (1) सुरापानप्रायश्चित्तम् ।
- (2) पञ्चमहापातकानि ।

प्रश्न:-5 द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।

10

- (1) शुभाशुभफलं कर्म मनोवाग्देहसंभवम् ।
कर्मजा गतयो नृणामुत्तमाधममध्यमाः ॥
- (2) अदत्तानामुपादानं हिंसा चैवाविधानतः ।
परदारोपसेवा च शारीरं त्रिविधं स्मृतम् ॥
- (3) मानसं मनस्वैवायमुपभुङ्क्ते शुभाशुभम् ।
वाचा वाचा कृतं कर्म कायेनैव च कायिकम् ॥

प्रश्न:-6 एकस्योपरि निबन्धं लिखत ।

10

- (1) शुभाशुभकर्म फलम् ।
- (2) वेदप्रशंसा ।

अन्वितयः १-३

प्रश्न:-7 दशानां लघूत्तराणि लिखत ।

10

- (1) एकादशाध्याये श्लोकानां संख्या का?
- (2) अरण्यम् अर्थात् किम्?
- (3) 'पापरहितः' शब्दस्य कोऽर्थः?
- (4) का नाम त्रयी?
- (5) सुखमूलम् किम्?
- (6) ब्राह्मणस्य तपः किम्?
- (7) वाचिकं अशुभकर्म किम्?
- (8) मनुष्यः कस्य वधं कृत्वा बको भवति?
- (9) धान्यहर्तुः मनुष्यस्य का गतिः भवति ?
- (10) रसहर्ता कां योनिं प्राप्नोति?
- (11) श्रेष्ठज्ञानं किम्?
- (12) पञ्चभूतानि कानि?
- (13) कति संस्काराः सन्ति?
- (14) उपनयनसंस्कारस्य अपरं नाम किम्?
- (15) कः धर्मः श्रेष्ठः?